

Published in **Florentin Smarandache și seducția polimorfismului. Analize, interpretări, cronici, articole, note și recenzii**, pp. 313-316.

Editori: Al. Florin Țene, Andrușa R. Vătuiu. Sibiu: Agora, 2017; 843 pages.

ISBN 9781599735023.

Also appeared in *Povestea vorbei*, Rm. Vâlcea, Anul II, nr. 2-3, aprilie-decembrie 2000.

Un teatru pentru o lume întoarsă pe dos

Al. Florin Țene

O bună lecție de teatru critic aflăm în volumul lui Florentin Smarandache, intitulat programatic *Metaistorie* (Editura Doris, București). Volumul de față include trei piese de teatru: *Formarea omului nou*, *O lume întoarsă pe dos* și *Patria de animale*, lucrări ce își au originea în post-modernism, având filonul „în generosul fond elitist al paradoxismului” creat de matematicianul și poetul Florentin Smarandache. Mișcarea literară înmugurită și crescută din nonsensul prin care a trecut societatea românească timp de aproape cincizeci de ani.

Cele trei piese de teatru din actualul volum, emană tematismul bachelardian și arhetipologia durandiană ce însoțesc ca o umbră tablourile imaginilor de autor.

Obsesia trecutului este prezentă în dialogurile personajelor alienate de o dictatură nemiloasă, dar incoerentă, c dorește să șteargă memoria din istoria unui popor. O interioritate tulbure și o rememorare cu așezarea

în oglindă a depozițiilor, le regăsim în tablourile pieselor de teatru ale lui Smarandache.

Nonconformismul din recuzita propusă, introspecția și suspiciunea reflexivă sunt procedeele la îndemână pe care dramaturgul le folosește pentru a ilumina fața nevăzută și hidoasă a unei societăți comuniste ce trăiește ca într-un ospiciu, unde oamenii se cred sănătoși și îi suspectează pe cei sănătoși de a fi nebuni. Aici se află paradoxul pieselor lui Florentin Smarandache, chiar dacă personajele acestuia nu o recunosc. Autorul „oglindește” o lume ce se privește în oglindă, o vede pe dos și care se „vede în propria-i oglindă” normal. De fapt, autorul recunoaște într-o scrisoare către regizorul Dan Țopa acest fapt: „Teatrul meu nu este absurd, el are un înțeles profund, cuprinzând contradicțiile naturii umane”. Cum poate să fie teatrul lui Smarandache absurd, când, de fapt, societatea oglindită trăia în absurd? O absurditate nu se oglindește printr-o altă absurditate, ci printr-un realism. Chiar dacă acesta este al absurdului. Aceste piese de teatru sunt radiografiile ale psihicului uman ce conturează destine trăitoare într-un paradox al vieții. Personajele nu-și dau seama de acest joc al sorții, ele trec firesc, inocente, prin scurt-circuitele socialului, cu toate complicațiile pe care acesta le

presupune. Conflictul pieselor este ideatic, izvorând din politic, ele sunt teme de dezvăluire, pentru acuzare, folosind infinita căutare a autenticității ființei umane, într-o lume alienată care cultivă dedublarea.

Prin orgoliile personajelor și punerea lor în abis, autorul reușește să creioneze personaje ce exhibează ironic convențiile unei societăți în derivă.

În piesa de teatru *Formarea omului nou*, autorul plasează personajele într-un cabinet medical dintr-un sanatoriu, tocmai pentru a sugera originea societății, în care „glisează” personajele care sunt văzute în ipostaza lor regresivă.

Trilogia are un fond puternic contestatar, în care tablourile sunt paradoxuri impersonale ce amestecă subiectivismul cu analiza psihologică a unor personaje ce nu-și dau seama de inadaptabilitatea omului într-o lume adaptată și creată de minți diabolice.

Florentin Smarandache încearcă a salva existențialul printr-o criză a conștiinței, el concepe mersul gândirii personajelor prin mijlocirea unor recuperări. Toate acestea îi reușesc folosind spiritul paradoxist care refuză să facă un pact faustic, dar nici nu-l ocolește, să nu-și piardă umbra, care e chiar dovada platonice a existenței.

Trilogia teatrală a paradoxistului Florentin Smarandache este evlavie expresivă a spiritului în conflict cu conștiința, ca formă responsabilă față de existență. Toată ideologia paradoxismului o găsim în această trilogie în care autorul nu ezită să scoată ochii existențialismului, pentru a evita metafizica unei relații întoarse.

Teatrul lui Smarandache este teatrul viitorului, prin care omul încearcă să se înțeleagă pe sine cu ajutorul Babelului gândirii.